

korte mededelingen

Zomerwaarneming van Brilduiker in Zuidelijk Flevoland

Op 7 juli 1981 bevonden G. Ragas en ondergetekende zich met vacantie in Zuidelijk Flevoland.

Laat op de middag wilde ik de naar hun nesten vliegende Aalscholwers fotograferen, ter hoogte van 'Het Bovenwater'. Na een paar dia's gemaakt te hebben viel mijn oog opeens op twee eenden, die vrij regelmatig onder water doken. Ik hield ze eerst voor Tafeleenden, maar omdat ik Tafeleenden nooit zo vaak had zien duiken, besloot ik toch maar om ze via mijn kijker te observeren.

Het bleken twee vrouwtjes Brilduikers te zijn. Hieruit trok ik de conclusie dat het om overzomerende Brilduikers ging, gezien de maand van het jaar.

Zijn er misschien nog andere zomerwaarnemingen bekend van Brilduikers?

■ N.H. Shillcock, Brederodestraat 19, 5691 XN Son.

Broedgevallen van Futen in augustus 1981

Het begon allemaal 30 augustus 1981 toen ik een wandeling maakte door het 'Haagse Bos' aan de Bezuidenhoutseweg in Den Haag. Daar trof ik een geheel in zomerkleed gekleurde Fuut aan. Dit is natuurlijk niet zo opmerkelijk, want het was pas augustus. Het was echter wel vreemd dat hij erg agressief reageerde op de ruiende eenden, die in de buurt van een rietkraag zwommen. Toen ik echter wat meer ging letten op deze toch wel rare Fuut zag ik het. Diep verscholen tussen het riet zag ik nog een Fuut, deze zat op een nest. Nu komt het wel vaker voor dat Futen nog te jong zijn om te broeden, maar wel de drang hebben en dan overgaan tot nestbouw en de traditionele balts. Dus ik liet de Futen voor wat ze waren.

Toen ik op 6 september weer langs de meren liep zag ik tot mijn grote verbazing twee jonge Fuutjes. De twee waren nog erg klein en werden warm gehouden op de rug van een van de ouders. Op het moment dat ik dit zag was er midden op het meer een ander paar aan het baltsen. Het leek wel april zoals deze Futen zich gedroegen, maar op dat moment was het 6 september. Ik heb nog een hele tijd staan kijken hoe de jongen van dit extreem late paar gevoerd werden. Op die zelfde dag in het 'Haagse Bos' zwom er in een meer, niet verder dan 500 meter van het andere futenpaar verwijderd, een ander paar eveneens met twee jongen. Deze twee schatte ik echter op een dag of vijf. Dat komt er op neer dat dit paar ook in augustus was begonnen met broeden. De enige reden van dit late broedgedrag is volgens mij het mooie nazomerweer. Op zichzelf blijft het toch een uniek natuurgebeuren.

■ Remco Beljersbergen, Chopinstraat 37, 2551 ST 's-Gravenhage.

Laat broedgeval spreeuw ?

Op 16 september 1980 hoorde ik onder het dak van mijn bureu het bedelgeluid van jonge Spreeuwen. Verschillende malen werd er door beide oudervogels voedsel aangedragen. Het mannetje had zijn zangpost op mijn schoorsteen. Beide vogels droegen het winterkleed. Op 26 september 1980 heb ik het geluid voor het laatst gehoord. Of de vogels uitgevlogen zijn heb ik niet kunnen waarnemen.

■ F. de Jong, Hilsondistraat 7, 4714 AM Sprudel
Zie ook 'Het Vogeljaar' 28 (4): 205.

Koolmeesnest in oud merelnest

In 'Het Vogeljaar' 29(2): 81 werd een geval beschreven waarin sprake was van een koolmeesnest in een oud merelnest. Op 2 mei 1977 zag ik uit een merelnest een Koolmees wegvliegen. Bij inspectie van het nest, dat op een hoogte van circa 3 meter in een fijnspat, bleken er 4 eieren in aanwezig te zijn. Het was bekleed met donsveertjes en wat grotere veren van een Houtduif. De later geboren jongen zijn normaal uitgevlogen.

Dit vond plaats op het landgoed Broekhuizen bij Leersum. Er hangen hier geen nestkasten; de vogels moeten dus gebruikmaken van natuurlijke holten. Het totale aantal andere hollenbroeders, waaronder Pimpelmees en Spreeuw was dat jaar groter dan in andere jaren.

■ D.A. Jonkers, Juffersland 16, 3956 TT Leersum.

De Halsbandparkiet in Nederland

De laatste jaren zijn wij geconfronteerd met een toenemend aantal waarnemingen van Halsbandparkieten, die zich vooral concentreerden in de omgeving van Rijswijk Z.-H.

De heer H. Zevenbergen heeft ons de door hem in de loop der jaren verzamelde waarnemingen gezonden, waarvan de oorsprong ligt in 1969. Aangezien wij deze waarnemingen niet in ons archief willen laten verdwijnen menen wij er goed aan te doen ze hieronder in een samengevatte vorm weer te geven, hetgeen wellicht de aanleiding kan zijn tot het loskomen van nog veel meer waarnemingen elders in ons land. Wij kunnen op die manier trachten de eventuele uitbreiding c.q. verspreiding van deze soort over ons land vast te leggen. Alle onderstaande waarnemingen zijn gedaan te Rijswijk Z.-H. bij de Middelbare Tuinbouwschool 'Huis te Lande' en betreffen voornamelijk vliegende exemplaren.

1969: 4 ex.

1970: 2-4 ex.

1971: 3 ex. (?)

1972: 3 ex.

1973: jan.: 4 wrn. max. 3 ex.; febr.: 4 wrn. max. 2 ex.; mrt.: 2 wrn. max. 2 ex.; apr.: 2 wrn. max. 2 ex.; mei: 8 wrn. max. 3 ex.; juni 5 wrn. max. 2 ex.; juli: 3 wrn. max. 4 ex.; sept.: 2 wrn. max. 1 ex.; okt.: 5 wrn. max. 3 ex.; nov.: 5 wrn. max. 3 ex.; dec. 9 wrn. max. 7 ex.

1974: jan.: 8 wrn. max. 3 ex.; febr.: 7 wrn. max. 7 ex.; mrt.: 9 wrn. max. 3 ex.; apr.: 6 wrn. max. 2 ex.; mei: 6 wrn. max. 3 ex.; juni: 5 wrn. max. 2 ex.; juli 2 wrn. max. 2 ex.; aug:

- 1 wrn. 1 ex.; sept.: 4 wrn. max. 2 ex.; okt.: 3 wrn. max. 5 ex.; nov.: 15 wrn. max. 5 ex.; dec. 11 wrn. max. 6 ex.;
- 1975: jan.: 13 wrn. max. 3 ex.; febr.: 13 wrn. max. 6 ex.; mrt.: 14 wrn. max. 6 ex.; apr.: 17 wrn. max. 5 ex.; mei: 6 wrn. max. 6 ex.; juni: 4 wrn. max. 7 ex.; juli: 7 wrn. max. 6 ex. (ook foer.); aug. 2 wrn. max. 4 ex.; sept.: 11 wrn. max. 5 ex.; okt.: 17 wrn. max. 8 ex.; nov.: 12 wrn. max. 7 ex.; dec.: 16 wrn. max. 8 ex.;
- 1976: jan.: 7 wrn. max. 4 ex.; febr.: 7 wrn. max. 3 ex.; mrt.: 11 wrn. max. 2 ex.; apr.: 9 wrn. max. 1 ex.; mei: 12 wrn. max. 2 ex. (1x); juni: 14 wrn. max. 2 ex. (3x); juli: 18 wrn. max. 2 ex.; aug.: 10 wrn. max. 2 ex.; sept.: 18 wrn. max. 4 ex. (8-9: paartjes + 2 juv.); okt.: 12 wrn. max. 3 ex.; nov.: 3 wrn. max. 2 ex.; dec.: 3 wrn. max. 2 ex.;
- 1977: jan.: 3 wrn. max. 2 ex.; febr.: 3 wrn. max. 3 ex.; mrt.: 12 wrn. max. 3 ex.; apr.: 7 wrn. max. 3 ex.; mei: 10 wrn. max. 3 ex.; juni: 13 wrn. max. 2 ex. (eten kleine appels uit tuin). Eind juni werd juv. ex. gevoerd bij 'Don Bosco' te Rijswijk (med. Wittekoek). juli: 10 wrn. max. 3 ex. (foer. op capucijnens en doperwinten). aug.: wrn. max. 7 ex. (op 1-8); sept.: 14 wrn. max. 3 ex.; okt.: 14 wrn. max. 5 ex.; nov.: 10 wrn. max. 4 ex.; dec.: 15 wrn. max. 6 ex.;
- 1978: jan.: 11 wrn. max. 4 ex.; febr.: 14 wrn. max. 3 ex.; mrt.: 12 wrn. max. 6 ex.; apr.: 13 wrn. 9x1 en 4x2 ex.; mei: 15 wrn. max. 4 ex.; juni: 21 wrn. max. 3 ex.; juli: 12 wrn. max. 5 ex.; aug.: 22 wrn. max. 3 ex.; sept.: 23 wrn. max. 10 ex. (3x); okt.: 19 wrn. max. 21 ex. (1x); nov.: 15 wrn. max. 11 ex. (1x); dec.: 10 wrn. max. 4 ex. (3 dagen).
- 1979: jan.: 15 wrn. max. 5 ex.; febr.: 14 wrn. max. 4 ex.; mrt.: 12 wrn. max. 4 ex.; apr.: 6 wrn. max. 2 ex.; mei: 12 wrn. max. 3 ex.; juni: 6 wrn. max. 2 ex.; juli: 8 wrn. max. 4 ex.; aug.: 16 wrn. max. 2 ex.; sept.: 15 wrn. max. 4 ex.; okt.: 17 wrn. max. 6 ex.; nov.: 15 wrn. max. 4 ex.; dec.: 15 wrn. max. 5 ex.;
- 1980: jan.: 7 wrn. max. 5 ex.; febr.: 14 wrn. max. 5 ex.; mrt.: 4 wrn. max. 3 ex.; april: 6 wrn. max. 2 ex.; mei: 6 wrn. max. van 1 ex.; juni: 10 wrn. max. 2 ex.; juli: 10 wrn. max. 2 ex.; aug.: 5 wrn. max. 3 ex.; sept.: 8 wrn. max. 3 ex.; okt.: 1 wrn. van 1 ex.; nov.: 4 wrn. van 2 ex.; dec.: 8 wrn. max. 4 ex.

Van de heer R Bolle mochten wij eveneens een serie waarnemingen ontvangen. Deze zijn gerangschikt naar het terrein van waarneming en komen uit de zelfde streek. Wij laten de waarnemingen en gegevens hieronder volgen:

Overvoorde: (Rijswijk Z.-H.; atlasblok 30-55). Volgens de literatuur zou de Halsbandparkiet zich hier in ongeveer 1970 gevestigd hebben. 1975: max. 7 ex.; 1976: ?; 1977: max. 2 paar; 1978: max. 2 ex. (in aangrenzend gebied één maal 5 ex.); 1979: max. 4 ex.; 1980: max. 3 ex. waaronder 2 ♀♀; gehele jaar aanwezig. Op 31-7 en 14-8-1980 in en uitgaan van een holte waargenomen. Deze holte heeft doorsnede van circa 5 cm en zit circa 5 m hoog in een beuk. Omgeving van deze boom voornamelijk beuken.

Den Burch: (Rijswijk Z.-H.; atlasblok 30-55). Dit gebied wordt ook wel 'Don Bosco' genoemd. Vestigingsjaar niet bekend.

In 1977, 1978, 1979 en 1980 regelmatig waargenomen. Op 7-7-1980 ex. holte zien in en uitgaan. Deze holte met een doorsnede van circa 5 cm zit 4 m hoog in een beuk.

Ockenburgh: (Den Haag; atlasblokken 30-53 en 30-54). 1968: volgens de Gemeentelijke Plantsoendienst in dit jaar waarschijnlijk al gebreed.

1970: 2 ex. waargenomen. Mededeling heer A. van der Werff: Medewerkers van de Plantsoendienst hebben verteld, dat ze in een spechtenholte in een beuk op 5 m hoogte gebreed hebben in 1970. Aan de voet van de boom lagen doppen van zonnebloempitten.

Later (jaar onbekend) nam Van der Werff wel 5 of 7 ex. tegelijk waar.

1971 t/m 1976: ?; 1977: volgens Gemeentelijke Plantsoendienst waarschijnlijk 3 broedparen; 1978: volgens jaarverslag van de Haagse Vereniging voor Vogelbescherming aanwezig; 1979: volgens jaarverslag van genoemde vereniging broedgeval; 1980: op 31-7 2 ex. waargenomen.

Vreugde & Rust: (Voorburg: atlasblok 30-56). Volgens de literatuur zouden ze hier al in 1969 voorgekomen zijn.

1978: 29-12 4 ex.; 1979: gehele jaar aanwezig, niet meer dan 2 ex. gezien. Volgens de literatuur hebben twee verschillende personen 10 en 13 ex. geteld. Hieruit concludeerde men, dat er gebreed moest zijn.

1980: in ieder geval in augustus waargenomen.

Waarnemingen in andere gebieden:

29-12-1973 1 ex. r.O. over polder Groot Koninkrijk bij 's-Gravendeel (L.C. Preesman).

eind aug. 1977 2 ex. in dorp Schiermonnikoog (L.C. Preesman).

8-11-1978 ♀ etend van zonnepitten in tuin, Maarsbergen (W. van Laar).

20-3-1979 ♂ bosrand Löhnsiaan bij Willemsoord, Steenwijkerwold (R. de Boer).

17-3-1980 paartje Vondelpark Amsterdam. Broeden in boomholte. Zouden al 4 jaar aanwezig zijn (J.M. van Muiswinkel).

27-7-1980 1 ex. Purmer bij Edam (mev. G. Kooistra, mevr. G.F. & J. Taapken).

5,7,8,9,10,11 & 12-9-1980 1 ex. in tuin Hilversum Zuid (mevr. G.F. & Jaap Taapken).

6,12,15,21 & 23-9, 1-10-1980 1 ex. Hilversum Zuid (H. Stein).

Dec. 1980-jan. 1981 ex. reeds enkele weken aanwezig, Zaandam. Zwerft ook wel eens in Oostzaan (K. Waqué).

31-10-1981 1 ex. Hilversum Zuid (H. Stein).

Hoewel uit bovenstaande waarnemingen blijkt dat het aantal zich niet sterk uitbreidt is een mogelijke verspreiding naar omliggende gebieden zeker niet uitgesloten. De vogels zijn kennelijk redelijk in staat onze winters te overleven en verdere uitbreiding moet dan ook zeker tot de mogelijkheden worden gehouden.

Met het bovenstaande hebben wij nog weer eens de aandacht op deze vreemde vogel in onze avifauna willen vestigen. Wij ontvangen graag gegevens over waarnemingen van Halsbandparkieten opdat wij een mogelijke uitbreiding van deze soort op de voet kunnen volgen.

De redactie

LITTERATUUR:

Hawkes, Brian (1980): De gevaren van Halsbandparkieten in Groot-Brittannië. Het Vogeljaar 28(1): 18-20.

Mattens, R. (1967): Halsbandparkieten in vrijheid. De Vogelwereld 22 (5).

Zie ook 'Het Vogeljaar' 24:212-213,300 & 25:39, 133,187 & 29:238.

Roger Arnhem deelde mee dat in België rond Brussel, vooral in het Sonienbos, zeker reeds 10 jaar Halsbandparkieten voorkomen. Verschillende malen werden er 30 à 40 exemplaren waargenomen.

J.T.

Halsbandparkieten in Rijswijk Z.-H.

In november 1972 zagen wij voor het eerst in een witberijpte appelboom in onze tuin vijf Halsbandparkieten zitten. Aanleiding was waarschijnlijk dat onze tuin volhing met pinda's, cocosnoot en sinaasappelen.

Daar wij deze vogels nog nooit hadden gezien kunt u zich onze stomme verbazing voorstellen. Ze kwamen drie maal per dag eten en waren erg schuw. Hun aantal is wel opgelopen tot 14 stuks!

Tot ongeveer mei bleven ze komen. Daarna prompt weer in november. Dat is zo jaren doorgestaan. Strengere winters: geen probleem. Bij 'Avifauna' vernamen wij dat, indien deze dieren goed gevoed worden, ze de winter kunnen doorstaan. Inmiddels zijn wij erachter gekomen dat er veel van deze vogels in Rijswijk zijn. Wij hebben hier een paar kleine bossen, nou ja, parken eigenlijk en daar zitten ze. Ze nestelen kennelijk erg hoog, want je kunt ze vaak niet zien in het bos, maar wel horen. Van broeden weet ik niets.

Voor het eerst dit jaar is er één gebleven in onze tuin. Die trekt zich nergens meer iets van aan, zelfs niet wanneer de honden in de tuin zijn. Sinds begin mei 1980 heeft deze vogel een partner gevonden. Ze laten zich niet door Merels, Kauwtjes, Turkse Tortels, mezen, Heggemussen of Zanglijster verjagen. Hun grootste plezier is pinda's pellen. Onder de boom, waar ze zitten te pellen, zitten dan de andere vogels te wachten. Zelfs zien wij wel eens Huismussen, die proberen de gepelde pinda's uit hun bek te halen. In Rijswijk spreekt men over 'de papegaaien' en vinden ze het al heel gewoon. Er zijn ook kleinere bij en die hebben dan nog niet zo'n mooie staart. Ze vernielen geen planten of bomen.

Aangeboden parkietenvoer, knabbelstokken voor parkieten en dergelijke worden niet in dank aangenomen. Alleen pinda's en af en toe een sinaasappel.

■ Mevr. J.H. Reddingius-Antink, Ottoburgstraat 29, 2282 EH Rijswijk Z.-H.

Graskarpers en Aalscholvers

Hierbij wil ik reageren op een stukje over het afschot van Aalscholvers (Het Vogeljaar 29(4):215). Ik ben het geheel eens met de kritiek op de door het ministerie voorgestane maatregelen en als zodanig ook met de kritiek die in het genoemde bericht wordt geuit, in het algemeen. Maar de gegevens over de graskarpers zijn gebaseerd uit bijvoorbeeld de pers en daardoor is deze kritiek niet helemaal juist. Ik doel hierbij op de mededeling dat de graskarper veel schade aanricht aan onderwaterbegroeiing en onderwaterfauna, uitgezet zou worden voor de sportvisserij en niet meer in de hand te houden zou zijn. Dit is ten enenmale onzin. De graskarper mag in Nederland alleen uitgezet worden ter bestrijding van waterplantenoverlast en dan alleen nog voldoende gecontroleerd of ze geen schade aanricht en als dit wel het geval is

wordt de vis verwijderd. Dat de vis niet in de hand te houden zou zijn lijkt mij bijzonder vreemd aangezien het absoluut onmogelijk is dat de graskarper zich in Nederland voortplant. Het is wel degelijk mogelijk de graskarper te beteugelen, als dat nodig mocht zijn.

Voor de eventuele gevaren die de invoering van de graskarper met zich meebrengt en die zijn er heus wel, mag ik misschien verwijzen naar mijn doctoraalscripte 'Mogelijke gevaren bij het invoeren van de Graskarper (*Ctenopharyngodon idella* Val.) ter bestrijding van waterplantenoverlast' (Afd. Aquatische Oecologie - K.U. Nijmegen). Ik zal de laatste zijn om te beweren dat vogels, welke soort en om welke reden dan ook, moeten worden afgeschoten, maar ik hoop wel dat men zich over zoiets uitgebreider op de hoogte stelt zodat geen onjuiste berichten worden overgenomen.

■ Drs. R.A.H. Schrijnemakers, Frans Halsstraat 17, 6521 NA Nijmegen.

Uit hoofde van zijn werkzaamheden weet ook drs. T.P.J. Looij te Voorburg wel wat van de Chinese graskarper te vertellen. Hij laat weten dat de graskarper niet in de eerste plaats uitgezet wordt voor de sportvisserij, hoofddoel is een natuur- en milieuvriendelijke methode te gebruiken om watergangen te onderhouden in plaats van chemische bestrijdingsmiddelen of grote machines. Van op grote schaal uitzetten is volgens hem geen sprake. Het uitzetten geschiedt strikt gereguleerd op slechts een gering aantal plaatsen. Er blijken jaren van laboratorium- en praktijkproeven aan vooraf te zijn gegaan, voordat men de graskarper durfde uit te zetten. Daarbij is veel onderzoek gedaan naar mogelijke neveneffecten, waarover het CABO, Bornsteeg 65-67, Wageningen zeker nog meer kan vertellen. Deze bleken gering te zijn: mogelijk eutrofiëring door hun uitwerpselen en te grote aantasting van paaiplaatsen van onder meer de Snoek blijven echter de aandacht houden.

Wintervoeding vogels

Indien aanstaande winter streng is wordt weer aandacht gevraagd voor hulpbehoevende vogelsoorten. Voor echte noodgevallen verstrekt het Comité Wintervoeding van Vogels weer informatie en adviezen. Kortgeleden is het comité verhuisd naar Amersfoort. Het nieuwe adres luidt: Nationaal Comité Wintervoeding van Vogels, Laan 1914 nr. 29, 3818 EX Amersfoort, 033-31982 of 033-31409.

Foeragerende Lepelaars

Zittend langs de Knardijk, rustig naar de bedrijvigheid voor ons kijkend, ontdekten wij op flinke afstand in de Oostvaardersplassen enige foeragerende Lepelaars. Zeven stuks in totaal op enige afstand van elkaar, variërend van enkele meters tot 15-20 meter. Het bijzondere was dat je kon zien dat ze elkaar regelmatig in het oog hielden. Zo nu en dan even kijken naar de ander.

Ontdekte een van hen een prooi en begon daar met grote stappen achter aan te hollen dan kwamen alle andere Lepelaars aanlopen of aanvliegen om gezamenlijk en dicht op elkaar achter de prooi aan te gaan. Dat duurde tot een van de vogels de kop omhooggooide en een prooi inslikte. Direct daarna verspreidden de vogels zich weer om hetzelfde even later weer te herhalen. Soms kort er na, soms vele minuten later. Erg leuk om te zien.

■ H.J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht.

De Meerkoet - een probleemvogel?

Volgens J. Reichholf is de dikwijls geuite opvatting, dat er te veel Meerkoeten zijn, niet juist. Hij bestrijdt ook, dat het noodzakelijk is het meerkoetenbestand op grond van de waterhuishouding te verminderen. Hij meent daar en tegen, dat de Meerkoet als -gratis-gebruiker van de meestal ongewenst hoge waterplantenproductie een noodzakelijke schakel in de functiestructuur van een water-ecosysteem blijkt te zijn.

De bekende ornitholoog geloofde ook niet aan de noodzakelijkheid van jebaging van de Meerkoet, aangezien de door hem onderzochte populaties -afgestemd op de ecologie van de wateren- gedurende jaren in aantal constant blijven. De huidige jacht zal het bestand ook niet reguleren: aangezien de meerkoetenpopulaties de hoogste grenscapaciteit van hun levensruimten op grote schaal benutten, wordt praktisch ieder afschot door betere overlevingskansen van de jongen teniet gedaan. Reichholf wenst een zakelijke beoordeeling van de Meerkoet: 'Ook een watervogel, die geen bonte veren heeft, is een bestanddeel van het water-ecosysteem en de Meerkoet een zeer belangrijke'.

Josef Reichholf: Die Rolle des Blässuhns auf unseren Gewässern. Vogelschutz. Heft 4 december 1980, pag. 3-6.

Nogmaals de Grote Trap in Nederland 1978/1979

Nadat de gegevens over het voorkomen van de Grote Trap in Nederland waren uitgewerkt en ter publicatie waren ingezonden werd nog dermate veel aanvullende informatie ontvangen, dat het mij zinvol leek om al deze informatie samen te vatten, teneinde een zo compleet mogelijk overzicht te geven van de Grote Trap-invasie 1978/1979. Per waarnemingsplaats zal worden aangegeven waar in de tekst veranderingen plaatsvinden.

1e: plaats nr. 8: De vogel van deze plaats (Ruurlo Gld.) werd in asiel genomen en op 5 maart te Barchem losgelaten.

Op blz. 3, 5e regel van boven moet dan ook na 'DDR was geringd' worden toegevoegd: Deze vogel werd gevangen en in asiel gehouden.

2e: plaats nr. 13: De vogel van deze plaats (Goor O.) is dezelfde als die van Ruurlo, Gld. De waarneming moet vervallen omdat deze vogel reeds op 15 januari te Ruurlo werd gevangen en dus nooit op 19 januari bij Goor kon worden gezien. Op blz. 2 2e en 3e regel van onderen, links, moet dan ook de melding van een vogel te Goor vervallen. Op blz. 3 gedeelte vondsten en vangsten, hierin moet de naam Goor worden veranderd in Ruurlo.

3e: plaats nr. 16: De vogels bij Barchem verbleven daar tot 2 april en niet tot 4 april. Tevens werden de vogels niet in asiel gehouden maar liepen ze vrij rond. Hierdoor

moet op blz. 3 gedeelte vondsten en vangsten de naam Barchem vervallen. Het aantal in asiel gehouden dieren wordt dus 6 in plaats van 9 exemplaren.

4e: plaats nr. 19: De tekst achter plaats nr. 19 moet worden vervangen door het onderstaande:

30 januari t/m 7 februari, omgeving Zoeterwoude, Z.-H. 3 P.A. van Wely.

8 t/m 11 februari omgeving Zoeterwoude, Z.-H. (3) + 1 T. Sevenster.

26 februari, omgeving Zoeterwoude, Z.-H. (1) P.A. van Wely.

27 februari, omgeving Zoeterwoude, Z.-H. (3) P.A. van Wely.

5e: plaats nr. 39: De vogel waargenomen bij Onnen, Gr. op 1 maart is zeer waarschijnlijk één van de drie vogels die daar op 24 februari werden waargenomen. In de tabel moet de waarneming dan ook tussen () worden geplaatst.

6e: plaats nr. 42: De vogel langs de Waterlandse weg werd daar tot en met 1 maart waargenomen (med. Prof. Hummel).

7e: na plaats nr. 44: Invoegen als 44 (a) een voorheen onbekende waarneming: 44(a) 28 februari Eenum Gr. 1 J.H. Bolhuis.

8e: plaats nr. 48: De tekst achter plaats nr. 48 moet worden vervangen door het onderstaande:

7 maart Duikerweg/Adelaarweg, ZYP (1) C.J. Breek.

19 maart, Duikerweg/Adelaarweg, ZYP (1) + 2 J.J.H. van Geuns.

20 maart, Duikerweg/Adelaarweg, ZYP (1) J.J.H. van Geuns.

25 maart, Duikerweg/Adelaarweg, ZYP (2) W. Dubbeldam.

Vermeldenswaard is verder het feit dat de Grote Trap, die in februari 1980 in beslag werd genomen in de Achterhoek en kort daarop met medewerking van de KLM naar de DDR werd teruggebracht, ook in West-Duitsland was waargenomen (van 26 januari t/m 9 februari 1979 bij Gahlen, med. prof. Hummel). Van deze vogel zijn de ringgegevens nog steeds niet bekend.

Al de veranderingen resulteren ten slotte in een totaal aantal waargenomen verschillende vogels van 125. Hiervan waren 7 exx. geringd, werden 6 exx. in asiel opgenomen, 4 exx. hiervan stierven, terwijl nog eens 3 exx. dood werden gevonden. De opgetelde dagtotalen zijn nu 302, 175 en 441 met als totaal 918 voor resp. Oost-, Midden- en West-Nederland in 89 dagen.

■ Peter de Knijff, Ahornstraat 15, 2404 VP Alphen aan de Rijn 01720-92186.

LITTERATUUR:

Knijff, P. de (1981): Het voorkomen van de Grote Trap (*Otis tarda*) in Nederland gedurende de winter 1978/1979. Het Vogeljaar 29 : 1-8.

Lichtenbeld, H.J. (1980): Veldwaarnemingen CXV. Het Vogeljaar 28 : 219-221.